

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 08. augusta 2013 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **J. O. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného M. A. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 09. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa z r u š u j e**.

Špecializovanému trestnému súdu **sa p r i k a z u j e**, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením z 09. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, rozhodol o tom, že podľa § 425 ods. 1 Tr. por. zaist'uje majetok obvineného M. A., nar. X. v B., bytom B. - R., Š. X./X., toho času vo väzbe prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej už len „ÚŠP GP SR“) v Ústave na výkon väzby Leopoldov, pretože je stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku, a je obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažný.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený M. A. sťažnosť, ktorú písomne zdôvodnil (zv. XXIV, č. 1. 7845 - 7847).

V podanej sťažnosti poukázal v prvom rade na to, že ust. § 425 ods. 1 veta prvá

Tr. por. predpokladá pre rozhodnutie súdu o zaistení majetku obvineného (ide o fakultatívnu možnosť) kumulatívne splnenie dvoch základných podmienok: a/ obvinený je stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku a zároveň b/ je daná obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený. Čo sa týka naplnenia prvej podmienky, tu zákon uvažuje s konkrétnymi okolnosťami na strane obvineného, a nie iba vo všeobecnosti s prihliadnutím na ten ktorý trestný čin (resp. jeho závažnosť) podľa osobitnej časti Trestného zákona, pre ktorý bola podaná obžaloba, ako to uvádza súd v posudzovanom prípade. Vo vzťahu k podmienke druhej potom zdôraznil, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia absolútne nevyplýva, ako sa súd vyrovnal so skutočnosťou čo presne, aké konkrétne a preukázané konanie zdôvodňuje obavu zo sťaženia alebo zmarenia budúceho výkonu trestu prepadnutia majetku v súvislosti s prevodom obchodného podielu. Vôbec sa nevysporiadal so skutočnosťou, akú hodnotu mal prevedený obchodný podiel v čase, keď k prevodu došlo. V prípade akejkolvek dispozície majetkom je pritom pre splnenie podmienok vymedzených v § 425 Tr. por. potrebné dôsledne skúmať, či takáto dispozícia je vykonaná minimálne v určitom nepomere k prevádzanej majetkovej hodnote alebo je dokonca vykonaná bezplatne.

Obvinený má tiež za to, že súd si účelovo vyložil jeho vyjadrenie pri výsluchu dňa 08. júla 2013, kedy sa mal vyjadriť, že by prejavil vôľu konať v snahe zmenšovať svoj majetok pre prípad, že by považoval za potrebné postarať sa o svoju rodinu, nakoľko toto sa vzťahovalo na prípadný postup pri zabezpečovaní potrieb rodiny, ak by to bolo nutné pre zabezpečenie živobytia jeho manželky a maloletého dieťaťa.

Odhliadnuc od uvedeného bolo však podľa jeho názoru potrebné sa zaoberať aj jeho reálnymi možnosťami znižovať hodnotu svojho majetku, keďže je väzobné stíhaný a prakticky akákoľvek dispozícia majetkom (ide najmä o nehnuteľnosti) by si vyžadovala písomnú formu s úradne overeným podpisom. Predvedenie pred notára za účelom úradného overenia podpisu podlieha podľa § 9 ods. 1 v spojitosti s ods. 6 zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby po podaní obžaloby súhlasu predsedu senátu, ktorý vo veci koná.

A napokon obvinený upozornil i na tú skutočnosť, že Trestný poriadok v ust. § 425 ods. 1 veta tretia odkazuje na primerané použitie § 50 ods. 2, ods. 3 a § 94 až § 96 Tr. por., kde zákon v súvislosti so zaistením nároku poškodeného na náhradu škody vyžaduje, aby uznesenie o zaistení veci obsahovalo identifikáciu veci. V napadnutom uznesení ale súd

neuvádza, aký jeho konkrétny majetok podlieha zaisteniu, toto nariadil bez jeho bližšej špecifikácie.

Z dôvodov vyššie uvedených preto navrhol, aby nariadený orgán napadnuté rozhodnutie v zmysle § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistiac, že sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce, pričom dospel k takému záveru, že podaná sťažnosť **je sčasti dôvodná.**

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že 10. mája 2013 podal prokurátor ÚŠP GP SR pod sp. zn. VII/1 Gv 221/11-885, na Špecializovaný trestný súd obžalobu okrem iných i na M. A., a to pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (*bod 1/*), obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (*bod 4/*), obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. (*bod 9/*) a obzvlášť závažný zločin hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. (*bod 16/*), ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v podanej obžalobe (viď k tomu zv. č. XXII, č. 1. 7161 a nasl.).

Na verejnom zasadnutí konanom 08. júla 2013 o predbežnom prejednaní obžaloby (vo veci PK-2T 14/2013) bolo uznesením podľa § 244 ods. 1 písm. k/ Tr. por. nariadené hlavné pojednávanie, určený jeho termín, ako aj rozsah a spôsob dokazovania.

Dňa 05. júna 2013 bol podaný prokurátorom ÚŠP GP SR pod sp. zn. VII/1 Gv 221/11-967, na prvostupňový súd návrh na zaistenie majetku obvineného M. A. v zmysle § 425 ods. 1 Tr. por., kde tento okrem iného poukázal na to, že napriek tomu, že sa vyššie menovaný obvinený od 15. novembra 2011 nachádza v ústave na výkon väzby, uskutočnil v tomto čase sám alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu viaceré právnych úkonov, prostredníctvom ktorých reálne došlo k vzdaniu sa časti majetku. O uvedenom má svedčať najmä zmluva o prevode jeho obchodného podielu v spoločnosti

A.-Š., s.r.o., G. z 26. apríla 2012 na tretiu osobu, podľa ktorej mala byť kúpna cena vo výške 60 000 eur uhradená na účet v tom čase jeho obhajcu JUDr. R. B.. Podľa názoru prokurátora tu teda existujú konkrétne skutočnosti nasvedčujúce záveru, že obvinený má výkon trestu prepadnutia majetku, ktorý by mu v prípade uznania viny mal byť uložený. Následne sa v podanom návrhu uvádzajú viaceré časti majetku, ktorých aktuálnym vlastníkom by podľa dostupných podkladov mal byť obvinený M. A. s tým, že pokiaľ ide o podrobné údaje je tu odkaz na vyšetrovací spis, sp. zn. PPZ-2/NKA-PZ-BA-2012, ktorý bol súdu predložený spoločne s obžalobou. Zároveň boli doložené ako príloha k danému návrhu i viaceré súvisiace listinné podklady.

Súd obvineného k podanému návrhu za použitia ust. § 243 ods. 5 Tr. por. vypočul na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby. Obvinený v rámci výsluchu uviedol, že je ženatý a pred nástupom do väzby žil v spoločnej domácnosti s manželkou a dvomi deťmi (vyživovaciu povinnosť má len k jednému dieťaťu). Vlastní dve nehnuteľnosti, a to rodinný dom v S. katastri a byt v R. katastri – B., a tiež i motorové vozidlo zn. Mercedes, ev. č. B.. Z finančných prostriedkov už asi nezostalo vôbec nič, nemá vedený účet v žiadnej banke. Vo vzťahu k vlastníctvu zaknihovaných cenných papierov poznamenal, že mal by byť evidovaný ako vlastník takýchto papierov, no po domovej prehliadke nenašli žiadne listiny viažuce sa k cenným papierom. Podnikal ako fyzická osoba aj ako právnická osoba, no po vzatí do väzby bola jeho živnosť pozastavená. K podielom v obchodných spoločnostiach sa presne vyjadriť nevedel. Na zaistenie jeho majetku nevidí dôvod. Ak by aj chcel niekedy nakladať s nejakým majetkom, tak by to nebolo so zámerom vyhnúť sa tomu, aby mu ten majetok prepadol, ale z dôvodu starostlivosti o rodinu. Priznal, že počas pobytu vo väzbe došlo k uzavretiu zmluvy o prevode jeho obchodného podielu na inú osobu, no stalo sa tak na žiadosť spolumajiteľov danej spoločnosti. Keďže výška podielu bola hypotetická, neznížila sa tým nijakým spôsobom hodnota jeho majetku.

Opatrením predsedníčky senátu z 08. júla 2013, sp. zn. PK-2T 14/2013, bol za účelom rozhodovania o zaistení majetku obvineného M. A. určený termín neverejného zasadnutia na 09. júl 2013, kde aj napokon došlo k vydaniu napadnutého uznesenia.

Podľa § 425 ods. 1 Tr. por. ak je obvinený stíhaný pre trestný čin, za ktorý vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku, a je obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený, môže súd

a v prípravnom konaní prokurátor po vypočutí obvineného majetok obvineného zaistiť. Súd zaistí majetok obvineného vždy, ak uložil trest prepadnutia majetku rozsudkom, ktorý zatiaľ nenadobudol právoplatnosť. Pri zaistení majetku obvineného sa postupuje primerane podľa § 50 ods. 2 a 3, § 94 až 96.

Podľa § 426 ods. 1 Tr. por. zaistenie sa vzťahuje na celý majetok obvineného, ako aj na majetok, ktorý obvinený nadobudne po zaistení; nevzťahuje sa však na prostriedky a veci, na ktoré sa podľa zákona nevzťahuje prepadnutie majetku.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. por. časti majetku určené na zaistenie nároku sa v uznesení o zaistení opíšu a obvinenému a právnickej osobe uvedenej v odseku 1 sa zakáže s nimi nakladať. Hnuteľné veci sa uložia do úschovy u orgánu, ktorý o ich zaistení rozhodol. Ak ich úschovu nemôže sám zabezpečiť, zabezpečí ju prostredníctvom iného štátneho orgánu alebo právnickej osoby, alebo fyzickej osoby, ktorá vykonáva v takom odbore podnikateľskú činnosť. Ak ide o nehnuteľnosť, môže písomne poveriť takú osobu správou nehnuteľnosti a uznesenie o zaistení nehnuteľnosti doručí príslušnému orgánu štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností.

Podľa § 50 ods. 3 Tr. por. zaistiť podľa odseku 1 nemožno nárok, ktorý nemožno v trestnom konaní uplatniť. Na zaistenie nároku nemožno použiť veci, ktoré nemožno podľa občianskoprávných predpisov postihnúť výkonom súdneho rozhodnutia, ani pohľadávky obvineného na výplatu odmeny z pracovného pomeru alebo obdobného pomeru, pohľadávky na výplatu výživného a na výplatu dávok z nemocenského poistenia a dávok sociálneho zabezpečenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preštudoval príslušnú časť predloženého spisového materiálu, pričom dospel k takému názoru, že napadnuté rozhodnutie je treba považovať za **predčasné**, keďže súd sa dôsledne neriadil vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami.

V tejto súvislosti treba potom poukázať najmä na v ust. § 425 ods. 1 Tr. por. stanovenú povinnosť súdu (resp. prokurátora v prípravnom konaní) pri zaistení majetku obvineného primerane postupovať podľa § 50 ods. 2 a 3, § 94 až 96 Tr. por.

Ust. § 50 ods. 2 Tr. por. stanovuje osobitné obsahové náležitosti uznesenia o zaistení

nároku poškodeného tiež i pravidlá nakladania so zaisteným hnutelným a nehnuteľným majetkom. V odseku 3 tohto ustanovenia sa potom uvádza negatívne vymedzenie vo vzťahu k možnosti zaistenia nároku poškodeného.

Ust. § 94 Tr. por. upravuje úschovu vydaných, odňatých a prevzatých vecí, ust. § 95 Tr. por. zaistenie peňažných prostriedkov a ust. § 96 Tr. por. zaistenia zaknihovaných cenných papierov.

Postupovať primerane v zmysle vyššie uvedeného znamená, že v uznesení o zaistení majetku obvineného musia byť **jednotlivé časti majetku obvineného presne špecifikované** uvedením ich opisu. Ako ďalšia obsahová náležitosť uznesenia sa potom vyžaduje vyjadrenie zákazu pre obvineného či inú príslušnú osobu nakladať s takto zaisteným majetkom, resp. majetkovými právami.

Zaistenie majetku sa môže týkať nielen majetku, ktorého je obvinený výlučným vlastníkom, ale i takého, ktorého je podielovým, resp. bezpodielovým spoluvlastníkom.

Čo sa týka posudzovaného prípadu, tu Špecializovaný trestný súd vo výroku iba všeobecne uvádza, že sa zaisťuje majetok obvineného M. A., a to bez akejkoľvek jeho bližšej konkretizácie. Takýto výrok je nedostatočný a v podstate i nevykonateľný. V odôvodnení napadnutého uznesenia (str. 9) následne súd len konštatuje: „...*Súd na podklade listinných dôkazov dokumentovaných v trestnom spise a na podklade skutočností vyplývajúcich z výpovede obvineného M. A. preskúmal jeho osobné a majetkové pomery. Prítom zistil, že obvinený je ženatý, má jednu vyživovaciu povinnosť, vlastní hnutelné, nehnuteľné veci, cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach ...*“.

Na to, aby súd (resp. prokurátor) mohol rozhodnúť o zaistení majetku obvineného musí mať k dispozícii jeho presnú identifikáciu. Tú môže získať iba po prechádzajúcom **dôkladnom šetrení** (zistovaní), kde výsluch obvineného predstavuje len jeden z možných prostriedkov na získanie indícií či informácií o jeho majetkových pomeroch. Nemožno prehliadnuť, že napríklad aj v predmetnej veci opis majetku podaný samotným obvineným M. A. vykazuje v porovnaní s opisom poskytnutým zo strany prokurátora viaceré nezrovnalosti.

Pokiaľ ide následne o výhrady obvineného smerujúce k údajnému nesplneniu

zákonných podmienok uvedených v ust. § 425 ods. 1 veta prvá Tr. por., tak tieto už naproti vyššie uvedenému hodnotí sťažnostný súd ako irelevantné.

Obvinený M. A. je v súčasnosti trestne stíhaný (bola na neho podaná obžaloba) pre viaceré trestné činy, s ktorými zákon spája obligatórne uloženie trestu prepadnutia majetku. V prípade preukázania viny je teda možné u menovaného reálne očakávať uloženie danému trestu (viď k tomu § 58 Tr. zák.).

Obava, že by výkon trestu prepadnutia majetku mohol byť zmarený alebo sťažený je tu potom rovnako daná, pričom v tomto ohľade považuje najvyšší súd za dostatočné poukázať na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, skutočnosti uvedené v návrhu prokurátora, ako i na samotný výsluch obvineného, vykonaný v súlade s ust. § 425 ods. 1 veta prvá Tr. por.

V súvislosti s dôvodom prevodu obchodného podielu v spoločnosti A.-Š., s.r.o., za cenu 60 000 eur na tretiu osobu, uvádzaným obvineným pri už spomínanom výsluchu (na žiadosť spolumajiteľov danej spoločnosti) a otázkou predpokladaného využitia takto získaných finančných prostriedkov si dovoľuje tunajší súd odcitovať časť z písomného odôvodnenia podanej sťažnosti: *„Rovnako si súd účelovo vyložil vyjadrenie obžalovaného pri výsluchu dňa 08. júla 2013, kedy sa mal obvinený vyjadriť, že by prejavil vôľu konať v snahe zmenšovať svoj majetok pre prípad, že by považoval za potrebné postarať sa o svoju rodinu. Vyjadrenie žalovaného sa vzťahovalo na prípadný postup pri zabezpečovaní potrieb rodiny a že v prípade, ak by to bolo potrebné pre zabezpečenie živobytia jeho manželky a maloletého dieťaťa, ako tomu bolo v prípade pertraktovaného prevodu obchodného podielu“*. Uvedeným chce súd upozorniť na rozporné tvrdenia obvineného.

A na záver možno dodať, že v danom prípade treba podaný návrh prokurátora vnímať len ako „podnet“, keďže v súlade s ust. § 425 ods. 1 Tr. por. sa v štádiu súdneho konania na rozhodnutie o zaistení majetku žiadna iniciatíva prokurátora nevyžaduje. Súd (samosudca - senát) je po podaní obžaloby, resp. návrhu na dohodu o vine a treste oprávnený ako pán sporu („*dominus litis*“) samostatne rozhodovať všetky otázky súvisiace s ďalším konaním a nečakajúc na návrhy vykonávať všetky úkony potrebné k vydaniu rozhodnutia ako i jeho výkonu (viď k tomu i § 2 ods. 6 a § 238 ods. 2 Tr. por.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 08. augusta 2013

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová